

2021/2025(INI)

28.5.2021

STANOVISKO

Výboru pro právní záležitosti

pro Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci

ke zprávě Komise o právním státu za rok 2020
(2021/2025(INI))

Zpravodaj (*): Ilhan Kyuchyuk

(*): Přidružený výbor – článek 57 jednacího řádu

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pro právní záležitosti vyzývá Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci jako příslušný výbor, aby do návrhu usnesení, který přijme, začlenil tyto návrhy:

1. připomíná, že Evropská unie je založena na společných základních hodnotách úcty k lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, právního státu a dodržování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin, zakotvených v článku 2 Smlouvy o Evropské unii (SEU) a že tyto hodnoty představují odpovědnost sdílenou mezi Unií a členskými státy, aniž jsou dotčeny články 4 a 5 SEU; připomíná, že základními zásadami právního státu jsou zákonnost, dělba moci, rovnost před zákonem, právní jistota, zákaz svévolného výkonu výkonné moci, existence nezávislých a nestranných soudů zaručujících účinnou soudní ochranu a existence soudní kontroly; zdůrazňuje, že je zásadní dodržovat a provádět tyto zásady v každém členském státě, protože to vede k posílení důvěry občanů ve veřejné instituce;
2. zdůrazňuje navíc, že dodržování zásad právního státu je důležité pro fungování vnitřního trhu, jelikož to posiluje důvěru v soudní systém a souvisí to s ochranou finančních zájmů Unie;
3. vítá zprávu Komise o právním státu za rok 2020 (dále jen „zpráva“) a význam, který přikládá systému soudnictví, jakož i kapitoly týkající se jednotlivých zemí;
4. v souladu se zprávou zdůrazňuje, že efektivní systémy soudnictví, které jsou nezávislé a účinné, jak formálně, tak reálně, jsou pro podporu právního státu zásadní, zejména za účelem zaručení účinné soudní ochrany a spravedlivého procesu občanům a podnikům ve všech oblastech práva; zdůrazňuje zejména, že je třeba, aby soudnictví v souladu se zásadou dělby moci mohlo vykonávat své funkce zcela nezávisle, bez jakéhokoli zásahu jiných orgánů nebo institucí, včetně politických zásahů; dále zdůrazňuje, že zajištění nezávislosti a nestrannosti soudců vyžaduje stanovení jednoznačných pravidel týkajících se složení soudních orgánů, postupu jmenování, délky služby a důvodů pro zamítnutí a odvolání před přijetím jakéhokoli rozhodnutí v této věci;
5. konstatuje, že nezávislost soudnictví je v některých členských státech i nadále předmětem vážných obav; bere na vědomí skutečnost, že Maďarsko a Polsko podaly v březnu 2021 žalobu na neplatnost nařízení (EU, Euratom) 2020/2092 o obecném režimu podmíněnosti na ochranu rozpočtu Unie¹, jehož cílem je řešit případy porušování zásad právního státu, které mají dopad na finanční zájmy Unie; v této souvislosti zdůrazňuje, že nařízení (EU, Euratom) 2020/2092 vstoupilo v platnost, je od 1. ledna 2021 přímo použitelné a je závazné v celém rozsahu pro všechny prostředky na závazky a platby ve všech členských státech, zejména pokud jde o vyplácení prostředků z nástroje Next Generation EU, a že jeho uplatňování orgány EU nepodléhá přijetí pokynů ani soudnímu výkladu;
6. má za to, že pravidelný přezkum fungování právního státu je velmi důležitý, a oceňuje úsilí Komise o podporu strukturálních reforem, včetně podpory a pokynů pro členské státy při přístupu k strukturálním fondům v oblastech, jichž se zpráva týká; je však

---

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2020/2092 ze dne 16. prosince 2020 o obecném režimu podmíněnosti na ochranu rozpočtu Unie (Úř. věst. L 433 I, 22.12.2020, s. 1).

přesvědčen, že ačkoli je zpráva zásadním monitorovacím nástrojem, je nezbytné předložit jasná doporučení týkající se zjištěných problémů a nezbytných následných opatření; naléhavě vyzývá Komisi, aby v příslušných případech důsledně využívala řízení o nesplnění povinnosti s cílem zabránit zhoršení situace v oblasti právního státu ve vnitrostátních systémech soudnictví, a naléhavě vyzývá Radu, aby pokračovala ve všech probíhajících řízeních podle čl. 7 odst. 1 SEU, včetně slyšení zaměřených na nový vývoj, a informovala o tom Parlament;

7. vyzývá Komisi, aby rovněž podpořila a posílila spolupráci mezi členskými státy v oblasti právního státu a aby se inspirovala doporučeními Benátské komise Rady Evropy ohledně zlepšení stavu právního státu v Unii;
8. s uspokojením konstatuje, že zpráva obsahuje samostatné vnitrostátní kapitoly, jejichž cílem je zlepšit společnou metodiku pro všechny členské státy; vyzývá však Komisi, aby poskytla smysluplné, jednoduché a jasné srovnání různých vnitrostátních systémů soudnictví s cílem zdůraznit, kde by mohly být pro srovnatelné systémy uplatněny osvědčené postupy a jak by bylo možné nezaujatým způsobem odstranit podobné nedostatky, což by mohlo členským státům pomoci při dalším zvyšování účinnosti jejich soudních systémů; doporučuje, aby Komise vedle každého doporučení pro jednotlivé země navrhla potenciálně použitelné nástroje, a zdůrazňuje, že slyšení musí být objektivní, transparentní a založená na faktech, přičemž členské státy musí spolupracovat v dobré víře a v souladu se zásadou loajální spolupráce zakotvenou v článku 4 SEU;
9. konstatuje, že zpráva se oprávněně zabývá nezbytnou digitalizací soudních řízení a odbornou přípravou soudců; připomíná, že mezi členskými státy přetrvávají značné rozdíly, pokud jde o míru účasti na odborné přípravě zaměřené na právnické profese, a vzhledem k významu této odborné přípravy pro správné provádění a uplatňování práva Unie vyzývá Komisi, aby v tomto ohledu analyzovala a posoudila různé vnitrostátní strategie; připomíná, že rozhodnutí informovaná umělou inteligencí, robotikou a souvisejícími technologiemi musí i nadále podléhat smysluplnému přezkumu, úsudku, intervenci a kontrole ze strany člověka, neboť v opačném případě by tato rozhodnutí mohla mimo jiné narušit rovné zacházení s občany nebo právo na přístup ke spravedlnosti; připomíná, že Listinu základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) uplatňují soudní orgány pouze při provádění evropského práva, avšak pro podporu společné kultury právního státu je důležité, aby byla práva zakotvená v Listině vždy zohledňována v občanskoprávních a správních řízeních; vyzývá proto Komisi, aby zvážila také vzdělávací moduly zaměřené na Listinu pro soudce a právníky; vyjadřuje politování nad tím, že se ve zprávě nemluví o odborné přípravě advokátů; vyjadřuje politování nad tím, že se zpráva nezabývá právy stanovenými v článku 47 Listiny, jako je právo na obhajobu a zastoupení a právo na bezplatnou právní pomoc; vyzývá Komisi, aby svou příští zprávu rozšířila o tyto oblasti;
10. vyzývá Komisi, aby posoudila rozšíření zprávy na všechny pilíře právního státu, včetně rovnosti před zákonem, prostřednictvím sledování ochrany základních práv a konkrétně práv menšin, genderových a kulturních rozdílů, přístupu ke spravedlnosti a nástrojů používaných v boji proti diskriminaci a nenávistným verbálním projevům; dále vyzývá Komisi, aby posoudila rozšíření zprávy tak, aby zahrnovala digitalizaci soudnictví a závažná porušení zásad právního státu, která dostatečně přímo ovlivňují nebo vážně ohrožují řádné finanční řízení rozpočtu Unie;

11. připomíná, že zásady právního státu platí vždy, i v době krize, a že opatření přijatá v rámci boje proti pandemii COVID-19 musí zajistit dodržování zásad právního státu; zdůrazňuje, že opatření přijatá v návaznosti na pandemii COVID-19 v několika členských státech dala další impuls k využívání nástrojů IKT, jejichž cílem je usnadnit komunikaci soudů s právníky a dalšími stranami, a tím zvýšit transparentnost a umožnit on-line přístup k soudním rozhodnutím; konstatuje, že demokracie, přístup ke spravedlnosti a fungující instituce jsou základními kameny prosperující společnosti, zejména také za výjimečných okolností, a že soudní systémy a soudnictví musí být schopny odolat jednání a opatřením, jejichž cílem je oslabit a podkopat právní stát; vyzývá Komisi, aby posoudila dopad digitalizace soudnictví na nejzranitelnější občany, tj. na ty, kteří nemají prostředky nebo potřebné dovednosti pro přístup k digitálnímu systému soudnictví; dále naléhavě vyzývá Komisi, aby pokračovala v přezkumu toho, zda mimořádná opatření související s pandemií COVID-19 podléhají soudnímu dohledu, aby se zajistilo, že jsou odůvodněná, časově omezená, nezbytná a přiměřená, že jsou mimo to také sociálně spravedlivá a že uzavření soudů nepřiměřeně neovlivní přístup k soudní nápravě.

INFORMACE O PŘIJETÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

Datum přijetí	27.5.2021
Výsledek konečného hlasování	+ : 19 - : 3 0 : 3
Členové přítomní při konečném hlasování	Pascal Arimont, Manon Aubry, Gunnar Beck, Geoffroy Didier, Pascal Durand, Angel Dzhambazki, Ibán García Del Blanco, Jean-Paul Garraud, Esteban González Pons, Mislav Kolakušić, Gilles Lebreton, Karen Melchior, Jiří Pospíšil, Franco Roberti, Marcos Ros Sempere, Stéphane Séjourné, Raffaele Stancanelli, Adrián Vázquez Lázara, Marion Walsmann, Tiemo Wölken, Lara Wolters, Javier Zarzalejos
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Patrick Breyer, Evelyne Gebhardt, Andrzej Halicki, Heidi Hautala, Ilhan Kyuchyuk, Angelika Niebler, Emil Radev, Luisa Regimenti, Yana Toom, Kosma Złotowski

KONEČNÉ JMENOVITÉ HLASOVÁNÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

19	+
PPE	Pascal Arimont, Geoffroy Didier, Esteban González Pons, Jiří Pospíšil, Emil Radev, Marion Walsmann, Javier Zarzalejos
Renew	Pascal Durand, Ilhan Kyuchyuk, Stéphane Séjourné, Adrián Vázquez Lázara
S&D	Ibán García Del Blanco, Franco Roberti, Marcos Ros Sempere, Tiemo Wölken, Lara Wolters
The Left	Manon Aubry
Verts/ALE	Patrick Breyer, Heidi Hautala

3	-
ID	Gunnar Beck, Jean-Paul Garraud, Gilles Lebreton

3	0
ECR	Angel Dzhambazki, Raffaele Stancanelli
NI	Mislav Kolakušić

Význam zkratk:

+ : pro

- : proti

0 : zdrželi se